

616.12
П26

*Дмитро НЕЧИТАЙЛО
Сніжана СОКОЛЬНИК
Юрій НЕЧИТАЙЛО
Тетяна МІХЄЄВА*



**ПЕРВИННА АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ У ШКОЛЯРІВ:
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ, ФАКТОРИ РИЗИКУ
ТА РАННЯ ДІАГНОСТИКА**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Буковинський державний медичний університет

Дмитро НЕЧИТАЙЛО

Сніжана СОКОЛЬНИК

Юрій НЕЧИТАЙЛО

Тетяна МІХЄЄВА

ПЕРВИННА АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ У ШКОЛЯРІВ:

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ, ФАКТОРИ РИЗИКУ ТА РАННЯ

ДІАГНОСТИКА

Чернівці

2021



УДК : 616.12-008.331.1-02-036.1-07-057.874

П 26

ISBN 978-966-697-950-9

Первинна артеріальна гіпертензія у школярів: особливості формування, фактори ризику та рання діагностика / Д.Ю. Нечитайло, С.В. Сокольник, Ю.М. Нечитайло, Т.М. Міхєєва – Чернівці. -2021. – с.279

Під загальною редакцією д.мед.н Нечитайла Дмитра Юрійовича

Співавтори:

д.мед.н, професор Сокольник Сніжана Василівна; д.мед.н, професор Нечитайло Юрій Миколайович; к.мед.н., Міхєєва Тетяна Миколаївна

Рецензенти:

Ященко Юрій Борисович – д.мед.н., професор, заступник директора з наукової роботи Державної наукової установи «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами

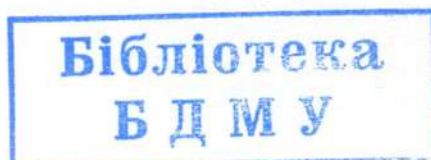
Волосянко Андрій Богданович - д.мед.н, професор, завідувач кафедри педіатрії ДВНЗ України «Івано-Франківський національний медичний університет»

Доцюк Лідія Георгіївна - д.мед.н, професор, завідувач кафедри ерготерапії, фізичної реабілітації та домедичної допомоги Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рекомендовано до друку Вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол № 9 від 27 травня 2021 року)

ISBN 978-966-697-950-9

483619



© Д.Ю. Нечитайло, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	6
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ СЕРЕД ШКОЛЯРІВ ТА ОСНОВНІ МЕТОДИ ЇЇ ВЧАСНОГО ВИЯВЛЕННЯ....	11
1.1 Епідеміологічні характеристики артеріальної гіпертензії серед дітей та розподіл за віком, особливості патогенезу і труднощі її діагностики.....	13
1.2 Клінічні особливості перебігу артеріальної гіпертензії у дітей.....	17
1.2.1 Особливості функціонального стану серцево-судинної системи, її регуляції та методів оцінки.....	22
1.2.2. Особливості периферійної мікроциркуляції у дітей.....	26
1.3. Циркадіанні ритми серцево-судинної системи та артеріального тиску у дітей.....	31
1.4. Методологія виявлення артеріальної гіпертензії та оцінка рівня артеріального тиску. Скринінгове обстеження дітей та формування груп ризику.....	35
1.5. Основні методи лікування та профілактики артеріальної гіпертензії у дітей шкільного віку.....	47
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ТА МІКРОСОЦІАЛЬНОГО ОТОЧЕННЯ У ШКОЛЯРІВ.....	54
2.1 Антропометричні показники обстежених школярів.....	54
2.2 Особливості мікросоціальних факторів у обстежених дітей.....	63
2.3 Кореляційний і кластерний аналіз показників фізичного розвитку та факторів мікросоціального оточення.....	76
РОЗДІЛ 3. ПОКАЗНИКИ АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ.....	83
3.1. Особливості показників артеріального тиску та пульсу у дітей шкільного віку.....	83

3.2. Особливості рівня артеріального тиску в школярів із артеріальною гіпертензією.....	88
3.3. Особливості артеріального тиску у школярів із передгіпертензією.....	99
3.4. Особливості показників артеріального тиску та гемодинаміки у дітей з передгіпертензією та артеріальною гіпертензією.....	103
3.5. Особливості функціональних проб серцево-судинної системи у школярів.....	110
3.6. Показники сатурації киснем периферичної крові за даними пульсоксиметрії.....	117
3.7. Кореляційні зв'язки показників артеріального тиску, гемодинаміки та функціональних проб серцево-судинної системи.....	119
РОЗДІЛ 4. ХРОНОБІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ У ДІТЕЙ.....	125
4.1 Характеристика добових коливань артеріального тиску.....	125
4.2 Добові коливання рівня артеріального тиску та частоти серцевих скорочень у дітей із передгіпертензією та з артеріальною гіпертензією.....	142
4.3 Особливості циркадіанного профілю артеріального тиску.....	159
4.4 Кореляційні зв'язки та багатофакторний аналіз показників добового моніторингу артеріального тиску.....	166
РОЗДІЛ 5. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРИФЕРИЧНОЇ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ ЗА ДАНИМИ КАПІЛЯРОСКОПІЇ НІГТЬОВОГО ЛОЖА У ШКОЛЯРІВ.....	172
5.1 Особливості мікроциркуляції за результатами біомікроскопії капілярів нігтьового ложа.....	173
5.2 Кореляційний та багатофакторний аналіз показників мікроциркуляції.....	185
РОЗДІЛ 6. ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМОГРАФІЧНОЇ КАРТИНИ КИСТЕЙ У ШКОЛЯРІВ.....	191
6.1. Особливості термостійкості на пальцях кисті.....	191
6.2 Особливості термографії при функціональних холодкових пробах.....	199

6.3 Кореляційний та кластерний аналіз показників термостійкості у дітей.....	212
РОЗДІЛ 7. ФАКТОРИ РИЗИКУ ТА АЛГОРИТМ РАННЬОЇ	
ДІАГНОСТИКИ ПЕРВИННОЇ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ У	
ШКОЛЯРІВ.....	216
7.1. Основні фактори ризику розвитку первинної артеріальної гіпертензії у дітей.....	217
7.2. Алгоритм ранньої діагностики первинної артеріальної гіпертензії у школярів.....	230
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ЛІТЕРАТУРИ.....	236
ДОДАТКИ.....	278